

TOBFED Sürdürülebilir Gelecek Raporu ve Eylem Planı

Türkiye Otomotiv Bakım ve Satış Sonrası
Hizmetler Sektörünün Yol Haritası

Ekim 2022

Takdim

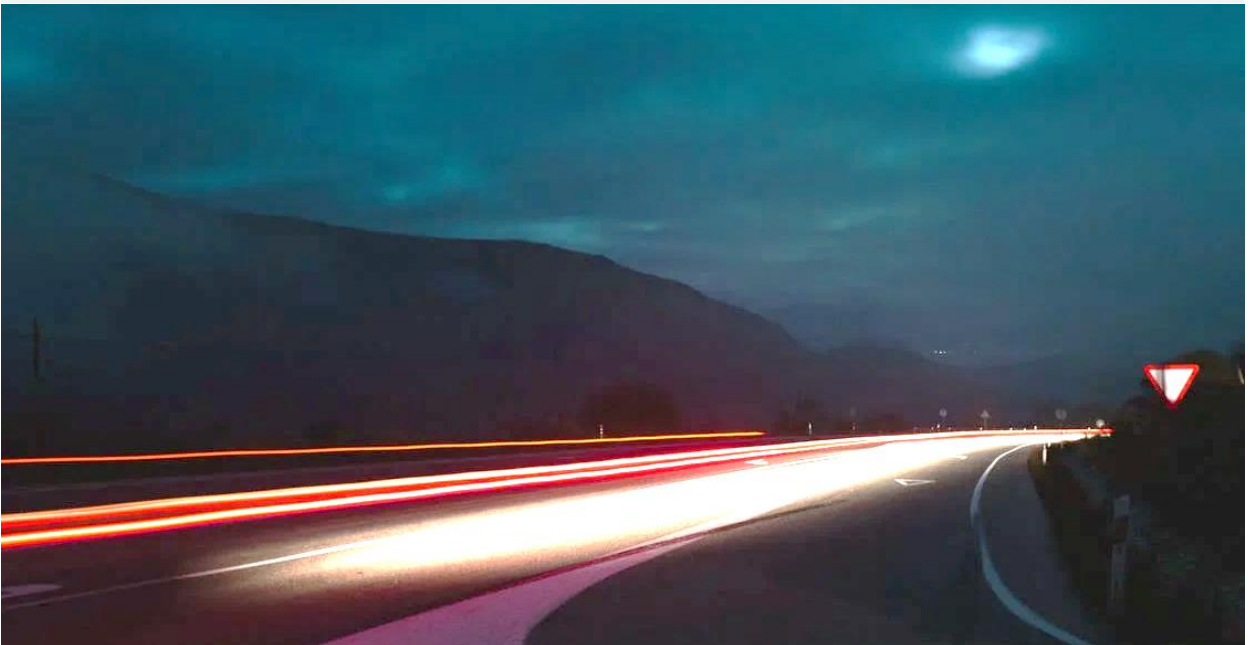
Eriştiğimiz 300.000 KOBİ ile Türkiye otomotiv bakım ve satış sonrası hizmetler sektörünün, küresel ölçekte ve rekabetçi işletmeler vesilesiyle sürdürülebilir büyümesine destek olmak için çalışmaktayız. Bu doğrultuda hazırlanan, **‘TOBFED Sürdürülebilir Gelecek Raporu ve Eylem Planı’** çalışması, TOBFED’in ve sektörün geleceğine ışık tutmaktadır. Mart-Nisan 2022’de 42 sektör paydaşının katılım gösterdiği anketimizden ve 26 Nisan 2022’de çevrimiçi olarak gerçekleştirilen konferansımıza katılım sağlayan 26 değerli konuşmacımızın görüşlerinden süzülen işbu rapor, önemli bir dönüm noktasıdır.

Güç birliği yapmamız gereken yeni bir döneme adım atmaktayız. Her dönemin kendine has sorunları olabilir. Ancak her dönemin kendine has fırsatları da vardır. Bu fırsatları da ancak dersine iyi çalışanlar yakalayabilir. Biz dün olduğu gibi bugün de dersimize iyi çalışıyoruz, çalışmaya da devam edeceğiz. Sizlerin desteği ile çok daha büyük başarılarımıza imza atacağımızdan şüphemiz yok. Bu başarıları daha da perçinlemek için önemli nirengi noktalarımızdan biri de Eylül 2021’de üyesi olduğumuz, kamu, özel ve kar amacı gütmeyen sektörlerden 43 lider kurumu, pozitif ve ölçümlenebilir sosyal ve çevresel etki yaratarak finansal getiri elde etmeyi hedefleyen ve dünyada çapında 2,3 trilyon dolar seviyesine ulaşan etki yatırımcılığı çerçevesinde bir araya getiren Etki Yatırımı Danışma Kurulu (EYDK) olacaktır.

Elektrikli araç devriminin henüz başlarındayız. İnsanlığın elektrige hükmetmesine giden yolda yaptığı çalışmalarla hatırlanan bilim insanı Nikola Tesla, “günümüz başkalarınınındır, üzerine çok emek verdiğim gelecek ise benimdir” diyerek bizlere de yol göstermiştir. Biz de “gelecek benimdir” diyebilmek için dünyadaki gelişmeleri sadece takip etmekle kalmamalı, muhakkak gelişimin bir parçası olmalıyız. Üretmeliyiz, üreterek büyümeliyiz. Elektrikli araçlar, tüm altyapıyı ve iş yapış süreçlerini, dolayısıyla sektörümüzü de kökünden değiştirecektir.

Diğer yandan, kadınlar, gençler ve tüm dezavantajlı gruplar da önceliğimiz olmaya devam edecektir. Ancak bu şekilde küresel anlamda rekabetçi bir sektör olabileceğiz. Sektörümüzde standartlaşma, şeffaflık ve kaliteye, mesleki yeterlilik süreçlerine ve nitelikli istihdam sağlamak için attığımız adımlara daha sistemli ve ölçeklenebilir şekilde yaklaşacağız. Bu doğrultuda, yakında bir dizi yenilikçi proje ile huzurlarınızda olacağız. İnsanlık için, dünya için faydalı işler yaparken, sektör oyuncularını hep birlikte kazanacağız.

Serkan BAKIRTAŞ – TOBFED Başkanı

İçindekiler

- SF 04 – TOBFED ve Temel Yaklaşımlar
- SF 05 – Sürdürülebilir Kalkınma: Toplum, Ekoloji ve Ekonomi
- SF 06 – TOBFED'in Sürdürülebilir Kalkınma Kurgusu
- SF 07 – Anket Sonuçları
- SF 09 – Konferans Analizi
- SF 15 – Eylem Planı

Konferans Programı (26 Nisan 2022, Çevrimiçi)

09:15-09:25 – Açılış Konuşması

Serkan Bakırtaş
(TOBFED Başkanı)

09:25-09:45 – Vizyon Konuşması

Gülizar Yavaş
(T.C. Ticaret Bakanlığı AB Tek Pazar ve Yeşil Dönüşüm Dairesi Başkanı)

09:45-11:00 – Ana Panel

Moderatör: Dr. Onur İlhan (EYDK Genel Sekreteri)

Panelistler:

- Dr. R. Ahmet Albayrak
(Kuveyt Türk Genel Müdür Yardımcısı)
- Dr. Sanem Yalçıntaş
(TED Üniversitesi Araştırma, Teknoloji ve İnovasyon Birimi Direktörü)
- Saygın Baban
(TOBB Sektörler ve Girişimcilik Daire Başkanı)

11:30-13:00 – Çalıştay Oturumları I

'Nitelikli ve Yaygın İstihdam' ve 'Teknoloji ve Girişimcilik'

13:15-14:45 – Çalıştay Oturumları II

'Sermayeye Erişim' ve 'Sürdürülebilir Dönüşüm'

TOBFED ve Temel Yaklaşımlar

Mart-Nisan 2022 tarihlerinde sektörümüzden 42 üst düzey yöneticinin ve işletme sahibinin katılım sağladığı anketimiz ve 26 Nisan 2022'de çevrimiçi olarak gerçekleşen ve 26 değerli konuşmacının katkı verdiği '**Geleceğe Yön Verenler Konferansı**' sonucunda, TOBFED'in gelecek planları açısından bazı temel yaklaşımlar öne çıkmıştır. Paydaşlar, bir yandan küresel gelişme ve gereklilikleri yakalarken bir yandan da yerel sıkıntılara yerinde çözüm bulunması gerektiğini düşünmektedirler. Bunun için TOBFED birleştirici bir güç olarak konumlanmaktadır.

TOBFED'İN ÖNE ÇIKAN MİSYON VE SORUMLULUKLARI

**BİRLEŞTİRİCİ
GÜÇ OLUNMASI
VE SEKTÖRÜN
DESTEKLENMESİ**

**SEKTÖRDE
NİTELİKLİ VE
YAYGIN İSTİHDAM
SAĞLANMASI**

**SEKTÖRDE FIRSAT
EŞİTLİĞİNİN VE
KAPSAYICILIĞIN
TESİS EDİLMESİ**

**İLGİLİ MEVZUAT VE
DÜZENLEMELERİN
HAYATA
GEÇİRİLMESİ**

**SEKTÖRÜN
STRATEJİK
İŞBİRLİKLERİ İLE
HAREKET ETMESİ**

**KURUMSALLAŞMA
VE STANDARTLAR
İÇİN SOMUT
ADIMLAR**

**SEKTÖRÜN DİJİTAL
VE SÜRDÜRÜLEBİLİR
DÖNÜŞÜMÜNÜ
GERÇEKLEŞTİRMESİ**

**BÜYÜME SORUNU
ÇEKMEYEN VE
SERMAYEYE RAHAT
ERİŞEN BİR SEKTÖR**

**GİRİŞİMCİLİK
ALANINDA
KAPASİTE
GELİŞTİRİLMESİ**

**SEKTÖRÜN ALGISINI
İYİLEŞTİRMEK İÇİN
ÇALIŞMALAR
YÜRÜTÜLMESİ**

**SEKTÖRÜN ULUSAL
HEDEFLERLE
UYUMLU HAREKET
ETMESİNİN TEMİNİ**

Toplanan Veriler Işığında TOBFED'in Aralık 2023 hedefi, Sözü daha da muteber bir TOBFED'in, geliştirdiği ve/veya içerisinde yer aldığı proje ve süreçlerle, sektör ve Türkiye için fark yaratan sonuçlara ulaşması ve paydaşlarıyla birlikte kazanarak büyümesi; bunu yaparken pozitif sosyal ve çevresel etki sağlamayı ana amaç olarak benimsemesi, küresel eğilim ve gerekliliklerle bağlantılı olarak dijital ve sürdürülebilir dönüşümünü gerçekleştirmesi

Sürdürülebilir Kalkınma: Toplum, Ekoloji ve Ekonomi

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, Eylül 2015'te üç sacayağını (toplum, ekoloji, ekonomi) birbirleri ile hassas bir uyum içerisinde geleceğe taşıyabilmek hedefiyle, 2030 yılında tamamlanacak bir yol haritası olarak Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarını (SKA) kabul etti. 17 amaçta da muvaffak olmak için mevcut iş yapış şekillerini değiştirmek, kapsayıcı ve hakkaniyetli olmak, yenilikleri ve teknolojiyi kucaklamak gerekmektedir. İşbu 17 amacı, bir bütün olarak ele almak da elzemdir.

Yoksulluk ve eşitsizlikten iklim değişikliğine kadar çok geniş bir alanı kapsayan Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına ulaşmak için her yıl sadece gelişmekte olan ülkelerde 2.5 trilyon dolar finansman açığı olduğu, bu açığın pandemi ve küresel ekonomik dalgalanmalar ile daha da büyüdüğü düşünülmektedir. Dolayısıyla, sadece kamu kaynaklarıyla ya da hibelerle nihai amaca ulaşmak mümkün görünmemektedir. Özel sektörün de bir dönüşüm geçirmesi ve sürdürülebilir kalkınma sürecine dahil olması gerekmektedir.

2016 yılında devreye giren Paris Anlaşması ve 2019'da açıklanan Avrupa Yeşil Mutabakatı, geleceğin ekonomisinde yer almak isteyen aktörler için halihazırda sıkı şartlar getirmektedir. Ancak sürdürülebilirlik sadece yerel ve küresel mevzuat ve şartların güdümünde ilerlememekte, finansal ve reel ekonomilerde iş yapmak için giderek artan oranda talep edilen bir zaruret haline gelmektedir. Diğer yandan, sürdürülebilirlik bir masraf kalemi olarak nitelendirilmemelidir. Zira sürdürülebilirlik, kurumsal yapıyı güçlendirmek, yeni iş fırsatları yaratmak, aynı dili konuşmak ve gelecek nesillerin ve gezegenin refahını güvence altına almak için de büyük öneme sahiptir.

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarında Öne Çıkan Temalar:

İlkeli Yaşam ve Etki Odaklı İşler Yapmak	İşbirlikleri ve Birlikte Hareket Etme	İklim Değişikliği ile Mücadele
Kapsayıcılık ve Fırsat Eşitliği	Döngüsel Ekonomiye Geçiş	Erişilebilir, Temiz ve Verimli Enerji
Toplumsal Refahın Tesis Edilmesi	Yenilikçilik ve Teknoloji Odaklılık	Sosyal ve Çevresel Etki ile Ekonomik Kalkınma

TOBFED'in Sürdürülebilir Kalkınma Kurgusu

Elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sürdürülebilir kalkınma kurgusu geliştirilmiştir. TOBFED, tüm eylemlerini bu kurgu çerçevesinde hayata geçirecektir. Bu çerçevede ve sırasıyla,

- Atacağımız her adımda İklim Eylemi duyarlılığı ile hareket edeceğiz (SKA 13 İklim Eylemi),
- Tabana yayılan etkimizden gelen toplumsal rolümüzün gereğini yapacağız (SKA 4 Nitelikli Eğitim, SKA 5 Toplumsal Cinsiyet Eşitliği) ve
- Ekonomik alanda sürdürülebilirliği, yenilikçi ve verimli bir yaklaşımla benimseyeceğiz (SKA 7 Erişilebilir ve Temiz Enerji, SKA 9 Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı, SKA 12 Sorumlu Üretim ve Tüketim). Dolayısıyla,
- Nihai hedef, İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme (SKA 8) sağlayabilmek olacaktır.

GEZEGENİMİZ VE DEĞİŞEN ÖNCELİKLERİMİZ

Türkiye'nin Paris Anlaşmasını onaylaması ve 2053'te karbon-nötr olmayı hedeflemesiyle, küresel ölçekte değişen önceliklere adapte olmak, yeşil ve dögüsel ekonomiye geçişte yer almak önem kazanmıştır

ARTAN TOPLUMSAL ROLÜMÜZ

Kapsayıcı bir yaklaşımla, nitelikli çalışanları ve rekabetçi girişimcileri destekleyerek pozitif ve ölçümlenebilir sosyal etki oluşturmayı, ulusal ve uluslararası ölçekte büyümeyi hedefliyoruz

GİRİŞİMCİ YAKLAŞIMLA SÜRDÜRÜLEBİLİR ATILIM

Verimlilik ve yenilikçilik düsturuyla kuracağımız AR-GE ortaklıkları, teknolojiyi ticarileştirme çalışmaları, uygun koşullarda sermayeye erişim sağlanması ve girişimlerin ölçeklendirilmesi için atılım yapılması ile fark yaratılacaktır

HEDEF: İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME

İşbirliği kültürüyle ve girişimci bir ruhla İklim Krizine çare üretecek yeni atımlar yaparken, artan toplumsal rolümüzün de bilinciyle hareket edeceğiz. Küresel rekabette söz sahibi, sürdürülebilir kalkınmayı destekleyen, yeni nesil, sorumlu bir sektör olacağız. Hedefimiz, pozitif sosyal ve çevresel etkimizin ekonomik büyüme çiktısı ile fark yaratmaktır

Anket Sonuçları

Mart-Nisan 2022'de düzenlenen anket ile sektördeki üst düzey yönetici ve işletme sahiplerinden 42 tanesinin görüşlerine ulaşılmıştır. Bulgular, konferansın mimarisinde kullanıldıkları gibi, aynı zamanda işbu raporda yer alan Eylem Planı için de bir baz teşkil etmişlerdir.

Karar vericilerin çok az bir kısmı, sektördeki küresel gelişmeleri takip etmediklerini ve uygulamadıklarını beyan etmiştir (**sırasıyla %5 ve %7**). Bu doğrultuda, önemli küresel gelişmeleri dört başlıkta topladıkları görülmektedir:

Dijitalleşme ve Özellikle Elektrikli Araç Devrimi Kapsamında Teknoloji Temalı Gelişmeler

Sektörün Sürdürülebilir Dönüşümü, Paydaşların Artan ve Değişen İhtiyaçları, Paydaş İletişimi

Kurumsallaşma, Sektör Standartları, Mesleki Eğitim ve Nitelikli İstihdam Sağlanması

Tedarik Zincirlerindeki Konular, Ulusal ve Uluslararası Makroekonomik Gelişmeler

Karar vericilerin TOBFED'ten beklentilerini de dört başlıkta toplamak mümkün görünmektedir:

Sektörün Çatı Kalite Standartlarının Veriye Dayalı Bir Şekilde Oluşturulması ve Yaygınlaştırılması

Sektörün Birleştirilmesi, Savunuculuğunun ve Tanıtımının Yapılması, Mevzuat Desteği Sağlanması

Yerli Girişimci ve Üreticilere Öncelik Verilmesi, Teknoloji Odaklı Projelerin Desteklenmesi

Mesleki Eğitime, Belgelendirmeye ve Nitelikli ve Yaygın İstihdam Sağlamaya Odaklanması

Beşli Likert Ölçeği ile karar vericiler, **sektörün güncel durumu çerçevesinde istihdam, girişimcilik, kapsayıcılık, işbirlikleri ve büyüme** alanlardaki önermeleri değerlendirmiştir. Öne çıkan sonuçlar aşağıda sunulmuştur:

Karar Vericilerin Tespit Ettiği Sorunlar ve İyileştirme Alanları:

Sektörde kaliteli ve eğitilmiş istihdam açığı var

Uygun Şartlarda finansmana erişim sağlanmalı

Sektörün güçlü bir şekilde büyümesi sağlanmalı

Yeni iş alanları ve girişimcilik fırsatları değerlendirilmeli

Sektörde daha fazla kadın olması herkes için faydalı olur

Gelişim için yüksek kalite standardında hizmet verilmeli

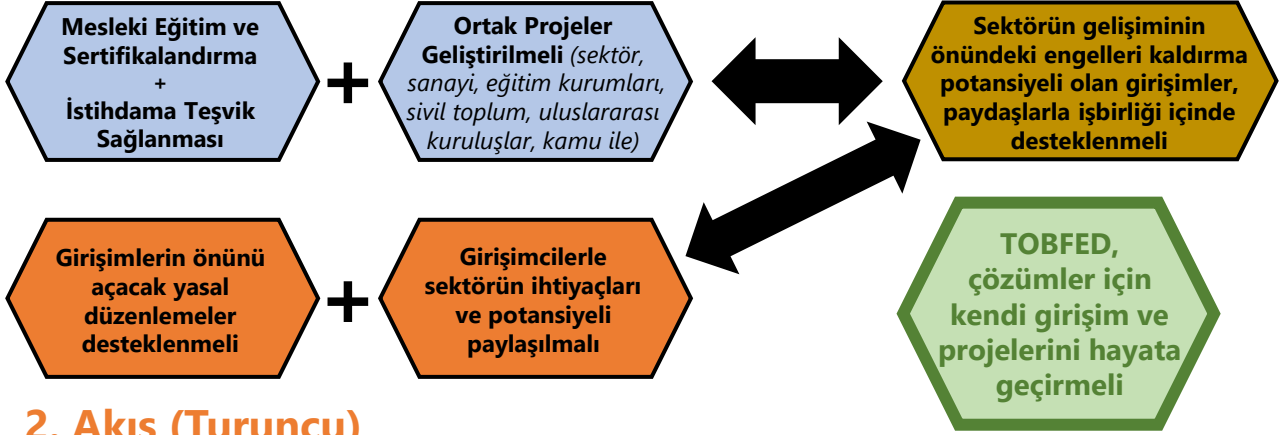
Sektörün sürdürülebilir gelişiminin önündeki engellerin özellikle sistem kaynaklı oldukları görülmektedir. Paydaşlar, sistemin yenilenmesi ve güçlendirilmesi için TOBFED'in yön göstericiliğinde hareket etmeye de eğilimlidir. Sistem kaynaklı sorunların başında organizasyon, kurumsallık, insan sermayesi, finansal yetkinlik ve yeterlilikle strateji geliştirme alanlarındaki sorunlar gelmektedir. Bunlar, sistemsel olmalarından dolayı tek tek ve proje bazlı ele alınabilecek konular değildir. Bütüncül ve katılımcı bir sektör eylem planı geliştirilmesi ve ısrarlı bir şekilde uygulanması, en uygun yaklaşım olarak öne çıkmaktadır. Bu minvalde hazırlanan **TOBFED Eylem Planı**, işbu raporda sunulmaktadır.

Anket Sonuçları

Mart-Nisan 2022'de düzenlenen anket ile TOBFED ekosisteminin üst düzey yönetici ve işletme sahiplerinden 42 tanesinin ölçümlenebilir görüşlerine ulaşılmıştır. Bulgular, konferansın mimarisinde kullanıldıkları gibi, aynı zamanda işbu raporda yer alan Eylem Planı için de bir baz teşkil etmişlerdir.

Karar Vericilerin Tespit Ettiği Çözüm ve Yaklaşımların Anlamlandırılması:

1. Akış (Mavi)

2. Akış (Turuncu)

Mavi Akış altında toplanan yaklaşımlar daha ziyade temel ve geleneksel bir perspektifi temsil etmektedir (nitelikli işgücü tesis etmek, ortak projeler geliştirmek). Diğer yandan **Turuncu Akış**, daha yenilikçi bir yaklaşımla girişimciliğin en önde yer alacağı bir yapıyı işaret etmektedir. Bu yenilikçi yaklaşımı, temel perspektifi de destekleyecek şekilde kurguladığımızda ise **Ana Gereksinime** ulaşıyoruz:

«Sektörün gelişiminin önündeki engelleri kaldırma potansiyeli olan girişimler, paydaşlarla işbirliği içinde desteklenmeli»

Bu doğrultuda en büyük sorumluluğun, birleştirici bir güç olan TOBFED'e ve yıllar içerisinde kurduğu iş ağına düşeceği öngörülmektedir. Dolayısıyla TOBFED'in **Ana Hedefi**, kendi kurumsal girişim ve projelerini hayata geçirmektir. Bunun için her alanda yetkin kişi ve kurumlarla, çatı strateji kapsamında hareket etmek gerekmektedir. İşbu stratejinin de bir eylem planı halinde, şeffaf ve kapsayıcı şekilde kullanıma sokulması büyük fayda sağlayacaktır. Tüm paydaşlarımızı işbu raporda yer alan detaylı eylem planına destek olmaya çağırıyoruz. Bu süreçte başarıyı temin etmek için TOBFED bünyesinde bağımsız bir **Yönlendirme Komitesi** kurulduğunu da sizlerle paylaşmak isteriz. Tavsiye niteliğinde kararların alınacağı komitede, sektöre çok farklı açılardan dokunarak katma değer sağlayacak üst düzey paydaşlar bulunuyor. Bu şekilde bakış açımızı genişletmek, yaratıcılığı beslemek ve küresel eğilimlere uygun hareket etmek de mümkün olacaktır.

Konferans Analizi

Vizyon Konuşması Özeti

T.C. Ticaret Bakanlığı AB Tek Pazar ve Yeşil Dönüşüm Dairesi Başkanı Sn. Gülizar Yavaş

Sayın Yavaş'a, «Geleceğe Yön Verenler Konferansı» açılışını yapan vizyon konuşması için bir kez daha teşekkür etmek isteriz. Kendisinin kıymetli görüşleri aşağıda özetlenmiştir;

- Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı, sürdürülebilir kalkınma vizyonunu **ikiz (yeşil ve teknolojik) dönüşüm** çerçevesinde yeni bir boyuta taşımaktadır. Türkiye otomotiv bakım ve satış sonrası hizmetler sektörünün, bilgi edinme ve gerekli önlemleri alma çabası takdire şayandır.
- Avrupa Birliği Tek Pazarı, malların, hizmetlerin, sermayenin ve kişilerin serbest dolaşımını düzenler. Güncelleme çalışmaları devam eden 1995 Gümrük Birliği Anlaşması ile Türkiye, gümrüksüz ve ilave kontrol olmaksızın AB ile malların ticaretini yapabilme hakkını elde etmiştir. Bu hakkın devamlılığı için Türkiye'nin, Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı'nın dokunduğu alanlarda uyumlaştırma yapması gerekmektedir.
- Türkiye, Paris Anlaşması'nı onaylamış ve **2053 yılında karbon-nötr olma** hedefini beyan etmiştir. Yeşil Mutabakat Eylem Planı bu açıdan da önemlidir. Buna ek olarak Türkiye, karbon fiyatlandırması alanında çalışan ülkelerden biridir.
- Türkiye, Yeşil Mutabakat Eylem Planı ile **81 eylem** üzerinden, ulusal rekabetçiliğini koruyarak döngüsel ekonomiye geçiş için yol haritasını oluşturmuştur. Bu eylemler,
 - Bilinçlendirme Faaliyetleri,*
 - Diplomasi,*
 - İklim Değişikliği ile Mücadele,*
 - Sınırda Karbon Düzenlemesi,*
 - Sürdürülebilir Akıllı Ulaşım,*
 - Sürdürülebilir Tarım,*
 - Temiz, Ekonomik, Güvenli Enerji Arzı,*
 - Yeşil Finansman ve*
 - Yeşil ve Döngüsel Ekonomi*olarak dokuz başlıkta toplanmıştır.
- Ticaret Bakanlığı, eylem planının koordinasyonunu ve sekretaryasını üstlenmiştir. Bu minvalde Bakan Yardımcıları nezdinde bir çalışma grubu tesis edilmiştir ve buraya sektör birlikleri davet edilerek fikir alışverişinde bulunmaktadır. Ayrıca, farklı bakanlıkların liderliğinde **19 adet ihtisas çalışma grubu** kurulmuştur. Burada teknoloji ve işgücünü ilgilendiren gruplar, otomotiv bakım ve satış sonrası hizmetler sektörüyle de ilgilidir.
- Otomotiv bakım ve satış sonrası hizmetler sektörünün, özellikle akıllı sistemler ve veri paylaşımı noktasında ve kullandığı kimyasal, plastik ve tekstil temelli ürünlerde yeni standartlarla uyumluluk sağlaması, geçmişin 'al-yap-kullan-at' yaklaşımını bırakarak yeni çağın bir gerekliliği olan 'yeniden kullan-tamir et-geri dönüştür' yaklaşımına geçmesi, bu çerçevede atık yönetiminin sürdürülebilir dönüşümünü sağlaması ve toplumsal adil geçişi destekleyecek şekilde nitelikli mesleki eğitim ve istihdam için çalışması gerekmektedir.
- Avrupa Birliği'nin karayolu taşımacılığından ve bireysel otomobil kullanımından, demiryolu ve iç su yolu taşımacılığına geçiş stratejisi ile otomotiv bakım ve satış sonrası hizmetler sektörünün hedef kitlesinde ve iş yapış şekillerinde bir değişim yaşanması olası hale gelmektedir. Avrupa Birliği 2030 yılında **30 milyon elektrikli araca ve 1 milyon elektrik ve hidrojen şarj istasyonuna ulaşma** hedefiyle hareket etmektedir.

Konferans Analizi

Ana Panel Çıktıları

'Girişimcilik, İstihdam, Sürdürülebilirlik ve Sermaye'

Moderatör: Dr. Onur İlhan (EYDK Genel Sekreteri)

Panelistler:

- Dr. R. Ahmet Albayrak (Kuveyt Türk Genel Müdür Yardımcısı)
- Dr. Sanem Yalçıntaş (TEDÜ Araştırma Teknoloji ve İnovasyon Birimi Direktörü)
- Saygın Baban (TOBB Sektörler ve Girişimcilik Daire Başkanı)

GİRİŞİMCİLİKLE BÜYÜMEYİ HEDEFLEMELİK

İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme için girişimcilik desteklenmelidir. Borçlanma araçları ile girişimleri büyütme, risk sermayesiyle (kitle fonlaması, melek yatırım, girişim sermayesi, özel sermaye şirketleri) büyüme tercih edilmelidir

GİRİŞİMCİLİK BİR KÜLTÜRDÜR VE SİSTEMLİ OLARAK GÜÇLENDİRİLMELİDİR

Ekseriyetle üniversite çağına kadar gençlerin gündemine gelmeyen ve toplum tarafından desteklenmeyen girişimcilik, bir kültür olarak Türkiye'de yerleşmelidir. Girişimcilik fikirleri, yerel dinamikleri iyi okuyarak ve fikri mülkiyeti gözeterek gerçekleştirilmelidir

TEKNOLOJİ GİRİŞİMLERİ ÖNDE AMA ONLAR DA GELİŞMEYE DEVAM ETMELİ

Teknoloji girişimlerine yapılan yatırımlar öne çıkmaktadır. Reel sektörde teknolojik çözümler sunan girişimler de fonlara ulaşma şansına sahiptir. Ancak bir seviyeden sonra, yerli girişimler uluslararası yatırım çekmekte zorlanmaktadır. Bu sorun aşılmalıdır

ALTERNATİF FONLAMA İMKANLARI VAR

Katılım bankacılığında emek-sermaye ortaklığının (mudarebe) daha fazla kullanılması faydalı olacaktır. Böylece müteşebbisler ve bankalar, işlem bazlı ortaklıklarla riski paylaşacaklardır. Dolayısıyla, alternatif sermayeye erişim yolları mevcuttur ve değerlendirilmelidir

DEĞER YARATMAK ODAĞA ALINMALI

Başarı için disiplinler arası işbirlikleri kurulmalıdır. Finansal okuryazarlığa ve hedef kitle için değer yaratmaya odaklanılmalıdır. Uzun vade öngörüsü olmayan, sadece yatırım çekme odaklı projeler ekosistemde atalet yaratmakta ve ölçeklenmeyi engellemektedir

SOSYAL VE ÇEVRESEL FAYDA ÖNEMLİ

Konunun salt finansal getiriden ibaret olmadığını, pozitif sosyal ve çevresel etki yaratma odağının da güçlendiği görmek gereklidir. Küresel konjonktür, yatırımcıları böyle alternatif yatırımlara yönlendirirken, bu alanda erken aşama yatırımlara daha fazla destek gerekmektedir

YENİ GÜÇ: ETKİ ÖLÇÜMÜ VE YÖNETİMİ

Sosyal ve çevresel etkinin, küresel ölçüm ve yönetim çerçevelerine tabii olması, kamunun ve özel sektörün önceliklerinden olmalıdır. Sosyal girişimcilik ve etki odaklı girişimler mevzuatta tanımlanmalı, yenilikçi finansman modelleri kullanılmalıdır

PANDEMİ İŞ HAYATINI DEĞİŞTİRDİ

Pandemi ile uzaktan çalışma ve proje bazlı çalışma ('freelance') gibi kavramlar öne çıkarken, Avrupa Birliği'nin (yeşil ve teknolojik) ikiz dönüşüm süreci yeni meslekler yaratmaktadır. Girişimcilerin istihdamı destekle potansiyeli var, ancak mevzuatlar da değişime ayak uydurmalıdır

İSTİHDAM STRATEJİK KONUMDA

Türkiye'nin farklı bölgeleri, küresel eğilimleri de gözeterek farklı çözümlere ihtiyaç duymaktadır. Nitelikli istihdam için yenilikçi çözümler gerektiği için mesleki eğitim çok önemlidir. İstihdam stratejisi, hem talebin (işverenler) hem de arzın (çalışanlar) isteklerine cevap vermelidir

SAYICA ÇOK DEĞİL, NİTELİKLİ OLMAK

Girişimcilik ve istihdamda, nitelik nicelikten üstün tutularak, fikrin ticarileştirilmesi, profesyonellerin yetiştirilmesi, fikri mülkiyet, sermayeye erişim ve işbirlikleri (üniversite-sanayi, sanayi-sanayi), 'teknoloji transfer ofisi' gibi yetkin ara yüzlerle desteklenmelidir

Konferans Analizi

Çalıştay Oturumlarından Çıktılar

'Nitelikli ve Yaygın İstihdam' Çalıştayı

Katılımcılar:

- Prof. Dr. Kezban Çelik (TED Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Başkanı)
- Mustafa Nohut (TOVDER Başkanı)
- Nuran Torun Atış (ILO Türkiye İstihdam ve Eğitim Uzmanı)
- Serkan Bakırtaş (TOBFED Başkanı)
- Sümeyye Nurdan Tokluoğlu (YEDAM Sosyal Hizmet Uzmanı)

TOBFED, nitelikli istihdam için taşın altına elini koymuştur

Her gün 5 milyon kişiye hizmet veren sektörü temsilen TOBFED, Milli Eğitim Bakanlığı'yla protokolü kapsamında meslek liseleri üzerinden ve kendi TOBFED Akademi konseptinin desteğiyle eğitim ve belgelendirmeye odaklandı. Belgelendirme, kayıt dışının önüne geçmek ve mesleğe itibar kazandırmak için gereklidir. Bu girişimler, Türkiye'deki NEET (ne eğitimde ne de istihdamda olan gençler) sorunu, toplumsal cinsiyet eşitliği ve dezavantajlı gruplar için eşitsizliklerin azaltılması açısından da önemlidir

Nitelikli istihdam, eğitim kadar işyeri ve sektör koşulları ile de alakalıdır

Türkiye'de mesleki eğitim çağın gereklerinden uzaktır ve işbaşında eğitim gibi katma değerli anlayışlar da henüz yerleşmemiştir. Konuya daha geniş bir uluslararası perspektiften bakıldığında ise, 'insana yakışır iş' kavramı öne çıkmaktadır. Tam ve üretken iş ve işletmeler, sosyal güvenlik, sosyal diyalog ve örgütlenme özgürlüğü ve tanımlı temel haklar (ücretler, çalışma saatleri ve benzeri) bu kavramın dört ana bileşenidir. Sürdürülebilir kalkınma açısından bu sosyal bileşenler önem arz etmektedir

Sektöre kadınların katılımının önündeki engeller kaldırılmalıdır

Sektörde kadınların önünün açılması için informal, 'kirli', tehlikeli ve eşitsiz yapının, formal, 'temiz' ve toplumsal cinsiyet eşitliği odaklı bir yapıya evrilmesi gerekmektedir. Kadınların sektörde var olabilmesi için, nitelikli eğitim almaları, ev işleri ve çocuk bakımı yükünün hafiflemesi (ör: kreşlerin varlığı), çevresel şartların iyileştirilmesi (ör: işyerinde kadınlara uygun alanların yaratılması, işe gidiş-gelişte güvenliğin sağlanması) ve 'eşit işe eşit ücret' yaklaşımının benimsenmesi gerekmektedir

Güçlü bir altyapı ile sadece kadınların değil, tüm dezavantajlı grupların önü açılır

Kadınların sektöre işgücü ve girişimci olarak katılımında, özel sektör ve iş örgütleri liderlik yapmalıdır. Bu liderlik, 81 ile yayılmalı ve danışmanlık, teknik destek (satış-pazarlama, finansal okuryazarlık, iş geliştirme) adımlarını da içermelidir. Kadınların sektöre katılımı kadar önemli bir konu da sektörün yapıtaşları olan çıraklıktır. Burada, gerekli mevzuat ve iyi uygulamalar olmadığında 'çocuk istismarı' riski oluşmaktadır. Güçlü altyapıların ve süreçlerin eksikliği, tüm dezavantajlı gruplar için risk yaratmaktadır

Sektör, rehabilitasyon ve topluma kazandırma alanlarında da rol üstlenebilir

Madde bağımlılığı ile mücadelede sosyal uyumu desteklemek için de sektör önemli imkanlara sahiptir. Sosyal uyumda, etiketlenmeden, strese ve negatif çevresel şartlara maruz kalmadan iş hayatına katılım anahtar bir roledir. Bağımlılık, dezavantajlı grup tanımına alınırsa süreçler daha hızlı ilerleyebilir. Buna benzer bir tanımlama süreci, geçici koruma statüsündeki sığınmacılar için de geçerlidir. Sektör, bu alanda da doğru partnerlerin teknik desteği ile daha sürdürülebilir projelere imza atabilir

İkiz (yeşil ve teknolojik) dönüşümün gerisinde kalınmamalıdır

'Dijital Uçurum', ileri teknoloji ve makbul işlerin Küresel Kuzey'de, otomotiv sektörüyle de sıklıkla ilişkilendirilen 3D (kirli, tehlikeli, zor) işlerinse Küresel Güney'de yoğunlaşmasına sebep olmaktadır. Teknolojinin gelişmesi ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları kapsamında yapılan atılımlar, insana ihtiyaç duyulan işleri azaltabilir, bazı iş kollarını kısmen ya da tamamen tasfiye edebilir (ör: içten yanmalı motorlar). İşgücünün değişime ayak uydurması sağlanmalı ve yeni iş kolları yaratılmalıdır

Konferans Analizi

Çalıştay Oturumlarından Çıktılar

'Teknoloji ve Girişimcilik' Çalıştayı

Katılımcılar:

- Ali Şenlikçi (Bilişim Vadisi Uluslararası Projeler Müdürü)
- Beril Benli (GİRVAK Proje Koordinatörü)
- Burçin Açıan (Zorlu Enerji Akıllı Sistemler Genel Müdür Yardımcısı)
- Haluk Sayar (AVERE Başkan Yardımcısı)
- Doç. Dr. Mesut Düzgün (Gazi Üniversitesi Otomotiv Mühendisliği)
- Mustafa Çağlar Bulan (Otovin Teknoloji Danışmanı)
- Özgür Arda (Satış ve İş Geliştirme Derneği Başkanı)

Teknoparklardan daha fazla istifade edilmesinin önü açılmalıdır

Türkiye'de 73'ü faal, 19'u geliştirme halinde 92 Teknopark bulunmaktadır. Teknoparklar, AR-GE ve girişimcilik için, teşvik avantajları, iş ağı kurma, sinerji yaratma ve kapasite geliştirme gibi imkanlar sunmaktadır. Ancak bu imkanlardan herkes haberdar değildir. Dolayısıyla farkındalığı artırıcı çalışmalar yapılmalıdır. Diğer yandan kamu otoritesi de özverili çabasını bir misli daha artırarak, değişen çağın uzaktan çalışma gibi gerekliliklerine de cevap verecek altyapıları hayata geçirebilmelidir

Girişimciler ve özel sektör daha yakın bir çalışma ilişkisi kurmalıdır

Girişimcilik, özel sektör işbirliklerinin artırılması (ör: firmaların tedarik süreçlerinde girişimcilerin ürün ve hizmetlerini tercih etmesi) ve kurum içi girişimcilikle (çalışan fikirlerinin yeni ürün ve hizmetlere evrilmesi) güçlendirilebilir. Ayrıca eskiden teknolojiyi ticarileştirme, büyük firmalar tarafından ihtiyaca dönük ve değiştirme/geliştirme imkanı kısıtlı projeler şeklinde olurken, şimdi esnek 'bir hizmet olarak yazılım' (SaaS) ve paylaşım ekonomisi gibi modellere geçilmesi, yeni girişimlerin de önünü açmaktadır

Girişimciler ve akademinin işbirliği yapması da önemlidir

Günümüzde teknolojinin hem geliştirme hem de kullanım maliyetleri düşme eğiliminde. Artık yazılımın lisansını ya da ürünün sahipliğini almak tek seçenek değil (ör: 'kullandığın kadar öde' yaklaşımı). Kritik konu, ürünü/hizmeti mütemediyen iyileştirmeye tabii tutmak. Burada, akademi-özel sektör işbirlikleri ile 'iyi örnekler' oluşturmak ve bunlar aracılığı ile özellikle genç girişimcileri bilgilendirmek ve teşvik etmek olumlu olacaktır. Bunun için öğrenci yarışmaları ve akademik programlar hayata geçirilebilir

Girişimler, pozitif sosyal ve çevresel etki yaratmaya odaklanırsa başarı oranı artar

Girişimciliği sadece finansal getiri odağında değil, pozitif, ölçülebilir sosyal ve çevresel etki yaratma odağında da ele almak gerekiyor. Burada kar amacı gütmeyen kurumlara (ör: 'girişimci hayırseverlik', katalizör görevi görme, iş/proje geliştirme ve uygulama) ve özel sektörle yapacakları işbirliklerine de görev düşüyor. Bu alan, şu an 'niş' bir konumda ama hızla geliyor. Böylece ikiz (yeşil ve teknolojik) dönüşüm sürecine Türkiye ve otomotiv bakım ve satış sonrası hizmetler sektörü de dahil olabilecektir

Elektrikli araçlara geçişte tüm paydaşların birlikte hareket etmesi gereklidir

Elektrikli araçlara (EV) geçişte, kurumsal strateji, sermayeye erişim, teknik kapasite ve nitelikli insan kaynağı önemli olacak. Bu geçiş, en büyük firmalar için dahi kolay değil. Haliyle, otomotiv bakım ve satış sonrası hizmetler sektöründeki KOBİ'ler için de kolay olmayacak. Teknoloji tabanlı bu dönüşümde akademiye (ör: toplumsal dönüşüm, bilginin üretimi ve paylaşımı) ek olarak kamuya da görev düşüyor (ör: AR-GE, yatırım ve kullanıcı teşvikleri, içten yanmalı motorları aşamalı olarak devreden çıkarmak)

Elektrikli araçların sektörü kökünden değiştirmesine hazırlıklı olunmalıdır

2021 sonunda 5.000'in altında olan Türkiye EV sayısının, 2030'da 1.6 milyona çıkacağı öngörülüyor. Türkiye'nin 2053 yılında karbon-nötr olma hedefi bunu destekliyor. EV, klasik otomotiv endüstrisinden farklı olduğu için yeni sanayi kolları ve meslekler ortaya çıkartacak ama içten yanmalı motorların aşamalı olarak devreden çıkışıyla bazılarını da ortadan kaldıracak (ör: egzoz bakımı, yağ değişimi). KOBİ'leri ve çalışanlarını dönüştürmek için farkındalık yaratmaya ve mesleki eğitime ihtiyaç var

Konferans Analizi

Çalıştay Oturumlarından Çıktılar

'Sermayeye Erişim' Çalıştayı

Katılımcılar:

- Bertan Yördem (Denon Partners Yönetici Ortağı)
- Kemal Payza (Fonbulucu Yatırımcı İlişkileri Direktörü)
- Lale Şahin (Vestel Ventures Kıdemli Müdürü)
- Dr. Mahmut N. Özdemir (KWORKS Direktörü)
- Turgay Çavaş (Kuveyt Türk Finansal Kurumlar Müdürü)

Erken aşama girişimlerin sermayeye erişimi için destekleyici yapılar gereklidir

Özellikle (tohum ve tohum öncesi) erken aşama girişimlerin ekosisteme kazandırılması için kuluçka merkezleri ve hızlandırıcılar aracılığıyla, teknik destek (ör: iş planı, finansal okuryazarlık, hukuki süreçler, pazarlama, yatırımcı-girişimci uyumu), iş ağlarıyla tanıştırma, fon yaratma ve fona erişim (ör: melek yatırımcılar ve erken aşama fonlardan risk sermayesi yatırımı ve farklı kaynaklardan hibeler) önem arz etmektedir. Bu süreçler, bütüncül bir strateji çerçevesinde ele alınmalıdır

Kitle fonlamasının sunduğu imkanlardan istifade edilmelidir

Türkiye'nin yeni tanıştığı, teknoloji ve/veya üretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için kaynak ihtiyacı olan iş fikirlerine yatırım imkanı sağlayan, paya dayalı kitle fonlaması da girişimciler için alternatif bir sermayeye erişim imkanı sunmaktadır. Bireysel yatırımcılar artık büyük çaplı halka arzları beklemek yerine, kitle fonlamasıyla erken aşama girişimlere de yatırım yapabiliyorlar. Bunun da ötesinde, kitle fonlamasında sadece bireylerin değil, kurumsal yatırımcıların da yer almaya başladığı görülmektedir

Reel sektör de artık girişim sermayesi yatırımlarının odağında yer alıyor

Artan farkındalıkla girişimcilik, reel sektöre daha fazla girmeye başlıyor ve yeni fırsat alanları ortaya çıkarıyor. Burada girişim fonlarının iki şapka ile hareket etmesi katalizör etkisi gösteriyor. Gerek girişimlere risk sermayesi koyup ortak olarak gerekse de girişimlerin ürün ve hizmetleri için pazar oluşturarak katma değer üretiyorlar. Girişim fonlarının toplumsal cinsiyet eşitliği gibi sürdürülebilirlik dikeylerini empoze etmesiyle, reel sektörde de pozitif dönüşümler ortaya çıkmaktadır

Finans sektörü ve KOBİ işbirliği güçlenmeli, sosyal ve çevresel etki odağına geçilmeli

Girişimcilerin de hayatlarına KOBİ olarak başladığı unutulmamalıdır. Bu minvalde, bankacılık sektörü ve KOBİ ilişkisi, sadece kredi temini olarak görülemez. Örneğin katılım bankacılığındaki mudarebe (kâr paylaşımına dayalı emek-sermaye ortaklığı) gibi modeller, girişimciliğin güçlenmesi için elverişlidir. Yine bankacılık sektörünün artan oranda sürdürülebilir sendikasyon kredileri sağlamasının bir çıktısı olarak, KOBİ'lere de sosyal ve çevresel etki odaklı fonlama sağlama imkan ve zaruretleri artmaktadır

Daha aktif bankalar, yatırım çekmekten ötesini düşünen girişimciler...

Yine bankacılık sektörünün, doğrudan veyahut girişim fonları üzerinden girişimcilere kaynak aktarması da değerlendirilmelidir. Halihazırda bankacılık sektörü kendi girişimcilik merkezlerini hayata geçirerek ekosistem ile olan ilişkilerini güçlendirmektedir. Bu perspektifte, daha nitelikli yatırımlar yapılabilmesi için sırf sermaye talep eden tarafta değil, sermaye arzı ve aracılığı tarafında da kapasite geliştirilmesi gerektiği görülmektedir. Salt 'yatırım turu mantığıyla' ilerlemek de ekosistem açısından faydalı değildir

Büyümenin önündeki engeller ancak gerçekçi hedefler ve sağlam altyapı ile aşılır

Girişimler, erken aşamayı takiben sermayeye ve teknik desteğe ulaşmakta ve yatırımcıya makul çıkış fırsatları sunmakta sıkıntı yaşıyorlar. Yurt dışına açılan girişimler, cirolarını da ağırlıklı olarak yurt dışında üretmiyorlarsa uluslararası sermayeye ulaşamıyorlar. Türkiye'de, yatırımcılar çok yüksek değerlemeye ulaşacak ender girişimlere odaklanmaya, girişimciler de zayıf iş modelleriyle yüksek değerlemeler talep etmeye yatkındır. Büyük firmaların kendi girişim fonlarını kurması faydalı olacaktır

Konferans Analizi

Çalıştay Oturumlarından Çıktılar

'Sürdürülebilir Dönüşüm' Çalıştayı

Katılımcılar:

- Bahar Yücel (TKYB Sürdürülebilirlik ve Çevresel Sosyal Etki Yönetimi Uzmanı)
- Burak Işık (IC Holding Kurumsal Yönetişim ve Sürdürülebilirlik Direktörü)
- Dr. Cenk Türker (ESG Turkey Danışmanlık Genel Müdürü)
- Prof. Dr. Hüseyin Selçuk (İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Çevre Mühendisliği)
- Salim İsoğ (Üçel Geri Kazanım Kurucusu)

Merkezi, kabul görmüş standartlara dayalı etki ölçümü ve yönetimi yapılmalıdır

Sürdürülebilir dönüşümde, yaratılan pozitif sosyal ve çevresel etkiyi kabul görmüş metrik ve çerçeveler ile ölçmek ve bağımsız üçüncü taraf doğrulayıcıların elinden geçen raporlarla belgelemek büyük önem taşıyor. Bu metrik ve çerçeveler, bir yol haritası görevi üstleniyor ve 'green-washing' (göz boyamak için 'yeşil' görünmek) ihtimalini de azaltıyor. Pek çok farklı şirket ve/veya yapıdan oluşan TOBFED benzeri kurumlarda, sürdürülebilirlik çalışmalarını merkezileştirmek verimlilik ve pozitif etki artışı sağlamaktadır

TOBFED, sosyal ve çevresel konulara eşit oranda yanıt verebilmelidir

Ulaşım ekosisteminin bir oyuncusu olan TOBFED'in sürdürülebilir dönüşüme katılması önemli. Burada döngüsel ekonomiye geçişte (ör: atık yönetimi) ve karbon salınımı gibi çevresel faktörlerde alınacak mesafeye ek olarak, genel manada insan ve işçi hakları, özeldede kadınların güçlendirilmesi ve çocuk işçiliğinin önüne geçilmesi gibi sosyal etki konularına eğilmek gerekiyor. TOBFED, kapsayıcı bir strateji ile nitelikli insan kaynağı yaratılması ve sürdürülebilir yönetişime geçişte ön safta yer almalıdır

Sektörün, sürdürülebilirlik odaklı teknolojilere ayak uydurması önemlidir

Sektör, teknolojinin gelişimine ayak uydurarak, daha kompleks taşıtların ve hizmet süreçlerinin ortaya çıktığı yeni çağı yakalamak durumundadır. Döngüsel ekonomi açısından bakıldığında, ciddi atık çıktısı olan sektörün, artan şekilde yeniden kullanım, geri kazanım ve geri dönüşüm sistemlerine entegre olması önem arz etmektedir. Atığı ekonominin içerisinde tutarak yeniden değerlendirmek için farklı sektörlerle işbirliği kurulabilir (ör: lisanslı geri dönüşüm tesislerinin atıklardan enerji üretmesi)

Sürdürülebilir dönüşüm, farklı işbirliklerini ve iyileştirmeleri zaruri kılmaktadır

Yeniden kullanım, geri kazanım ve geri dönüşümün yaygınlaştırılması, farkındalık sağlanmasıyla ve değer zincirlerinin oluşturulmasıyla ilgili olduğu kadar, mevzuatların ve standartların yeterliliği ve sağlanan teşviklerle de ilgilidir. Zira bu kompleks süreçler ciddi yatırımlar gerektirmektedir. Türkiye'nin bu alanda gelişim göstermesi elzemdir. Aynı şekilde, sürdürülebilirlik odaklı ve katma değerli AR-GE yapabilmek için akademi-özel sektör işbirlikleri de önem arz etmektedir

Sürdürülebilir ürün ve hizmetleri ticarileştirebilmek için teşvikler gereklidir

Döngüsel ekonomi, sadece pozitif sosyal ve çevresel etki yaratmıyor, aynı zamanda verimlilik artışı ile finansal getiri de sağlıyor (ör: oto yıkamalar, suyu geri kazanıp yeniden kullandıklarında, su masrafında %80'den fazla iyileştirme sağlıyorlar). Bu alanda, asgari dönüşüm standartlarının ve fazladan dönüşüm yapan işletmelerin (sermayeye erişim gibi) ek avantajlarının olması sürece hız katacaktır. Sürdürülebilir ürün ve hizmetlerin, verimli ve ölçeklenebilir şekilde ticarileştirilebilmesi önem arz etmektedir

TOBFED, sürdürülebilir tedarik zincirlerine geçişte öncü bir rol üstlenebilir

Sürdürülebilirlik taahhütleri artık sadece firmaların iç sosyal ve çevresel etkilerini değil, değer zincirinde bulunan tüm paydaşları ve ilgili ürün ve hizmetlerin tüm yaşam döngüsünü kapsamaya başladığı için, TOBFED'in otomotiv üreticileri gibi büyük aktörlerle daha güçlü işbirlikleri kurması gerekiyor. Bu durumu yük olarak görmektense, yaratılabilecek katma değere odaklanan çalışmalar öne çıkartılmalı ve kamu otoritesinin, tüketicilerin, iş ortaklarının ve çalışanların da desteği alınmalıdır

Eylem Planı

Ekim 2022 – Aralık 2023

TOBFED, otomotiv bakım ve satış sonrası hizmetler sektörünün küresel ölçekte ve rekabetçi işletmeler vesilesiyle sürdürülebilir büyümesine destek misyonunu yerine getirmek için bir eylem planı hazırlamıştır. Eylem planının uygulanmasına yönelik kaynak yönetimi, kurumsallaşma ve yönetim gerekliliklerinin karşılanması için de planlama yapılmıştır. Eylem planı, anket çalışması ile elde edilen bulguları, konferansın çıktılarını ve akabinde geliştirilen strateji belgelerini temel alarak, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları doğrultusunda hazırlanmıştır. TOBFED, işbu eylem planı ile veriye dayalı bilimsel yaklaşımı esas alarak, sektördeki bütün işletmeleri, ortakları ve çalışanları kapsayan projeler üretmeyi, işbirlikleri kurmayı ve sosyal, çevresel ve ekonomik alanlarda pozitif ve ölçümlenebilir etki sağlamayı hedeflemektedir. Söz konusu eylem planında, farkındalık oluşturma, kapasite geliştirme, iş ve bilgi ağlarına katılım gibi temel alanlara ek olarak, yenilikçi bir yaklaşımla teknolojinin ticarileştirilmesi, girişimcilik, kapsayıcı şekilde değer yaratılması ve sermayeye erişim gibi temalara da odaklanma sağlanmıştır.

5N 1K:

Ne? Eylem Planı, sektör için stratejik, uygulanabilir, ölçeklenebilir ve odaklı bir yol haritası olarak kurgulanmıştır.

Nasıl? TOBFED ve paydaşları, Eylem Planı içerisindeki hedeflere ulaşmak için ortaya konulan adımları katılımcı bir şekilde hayata geçireceklerdir.

Neden? Sektör, ülke sathında çok geniş kitlelerin geçim kaynağı olmasına rağmen, gerçek potansiyeline henüz ulaşamamıştır. Aşılması gereken sorunlar ve çözümleri üzerinde fikir birliği oluşturarak sonuca gidilmesi gerekmektedir.

Nerede? Hedefler, yüzeysel (dar kapsamlı proje temelli) değil, sorunların kök nedenlerine inebilme ve sürdürülebilir değişim başlatabilme kabiliyetine sahip olacak şekilde kurgulandıkları için uygulama alanı da tüm Türkiye'dir.

Ne Zaman? Eylem Planı Ekim 2022 ve Aralık 2023 arasındaki dönemi kapsar ama bu süreçte atılacak adımların, sektörün gelecek on yıllarına ışık tutması amaçlanmaktadır.

Kim? TOBFED koordinasyonunda, sektördeki tüm paydaşlar, sektörün tedarik zincirinde bulunduğu daha geniş tanımlı iş ağı, sektörün katma değerli işbirlikleri kurabileceği kamu, özel ve kar amacı gütmeyen sektör paydaşları, akademi, sektörün sosyal, çevresel, ekonomik tüm boyutlarıyla etkilediği kişi, kurum ve topluluklar ile birlikte sürdürülebilir dönüşüm tesis edilecektir.

Eylem Planı

1. İşbirlikleri, İletişim ve Farkındalık Yaratmak

1.1 Rapor tanıtım etkinliği ve Yönlendirme Komitesi ilk toplantısı

Ekim 2022

1.2 Genel Kurul hazırlıkları ve sürdürülebilir gelecek vizyonunun takdimi

Ekim-Kasım 2022

1.3 Farklı sektör ve uzmanlıklardan gelen paydaşlarla işbirliği kurulması

Sürekli

1.4 Sektördeki meslek grupları için kapasite artırımı ve ortak hareket hazırlıkları

Şubat-Mayıs 2023

1.5 Çok yönlü bir strateji ile paydaş ve kamuoyu iletişimini güçlendirmek

Sürekli

2. TOBFED Yönetişimini ve Merkez Kadrosunu Geliştirmek

2.1 Stratejik adımlarla yeni TOBFED yönetim ve idare organizasyonu kurmak

Sürekli

2.2 Sürekli eğitim yaklaşımı ile nitelikli ve çok yönlü bir ekip oluşturmak

Sürekli

3. TOBFED Proje Grupları

3.1 TOBFED VERİ – sektör, verimliliğini ve kapasitesini artıracak merkezi bir veri sistemine ihtiyaç duymaktadır. Bu minvalde, hangi verilerin nasıl toplanıp kullanılabilceği, ihtiyaç duyulan altyapının nasıl kurulabileceği ve verilerin ticarileştirilmesi süreçlerinde atılım yapmak gereklidir. TOBFED VERİ, diğer TOBFED projelerini ve sektörü ciddi manada destekleyecektir.

Kasım 2022
Aralık 2023

3.2 TOBFED AKADEMİ – çağdaş eğitimle sektörün nitelikli çalışan açığını kapatmaya, mikro ve KOBİ ölçeğindeki paydaşları da içerisine alacak şekilde işletme, finansal okuryazarlık ve sürdürülebilirlik (atık yönetimi, yenilenebilir enerji, enerji verimliliği, elektrikli araçlar) alanlarına odaklanan kapsayıcı bir projedir. TOBFED KARIYER ve TOBFED GİRİŞİMCİLİK ile bir gelişim paketidir.

Kasım 2022
Aralık 2023

3.3 TOBFED GİRİŞİMCİLİK – projenin iki amacı olacaktır. İlki, sektöre uzun vadeli fayda sağlayacak bir ortak pazaryeri ve tematik etki fonu kurulmasını hedeflerken, ikinci amaç ise gerekli sertifikaları elde eden ve projelerini ortaya koyan mikro ve KOBİ ölçeğindeki paydaşların sürdürülebilirlik odaklı kredilere erişim sağlaması için stratejik işbirliklerinin ve sistemlerin kurulması olacaktır.

Kasım 2022
Aralık 2023

3.4 TOBFED SİSTEM – sektör paydaşları ve ihtiyaçları haritalama çalışmasıyla tespit edilecektir. Ayrıca iki koldan uzmanlarla birlikte «boşluk analizi» hayata geçirilecektir. Bu iki kol, «Mevzuat ve Standartlaşma» ve «Kalite, Kontrol, Şeffaflık ve Etik» olarak belirlenmiştir. Yeni nesil bir sistem kurabilmek için elde edilen bu bilgiler bir rapor haline getirilecek ve savunuculuğu yapılacaktır.

Aralık 2022
Eylül 2023

3.5 TOBFED KARIYER – TOBFED AKADEMİ ile mesleki yeterlilik belgesi alacak çalışanlarla, nitelikli çalışan arayışında olan işverenlerin bir araya gelecekları bir platform olarak kurgulanmıştır. TOBFED SİSTEM eylem çerçevesi ile uyumlu ve TOBFED VERİ tarafından desteklenen bir yapı olacaktır. Böylece sektörde kayıt dışı yapıların da azaltılması hedeflenmektedir.

Nisan 2023
Aralık 2023

Eylem Planı

4. TOBFED Özel Projeleri

4.1 «Otomotiv Sektöründe Kadın Gücü» Projesi

Şubat-Kasım 2023

Sektörde kadın istihdamını ve girişimciliğini güçlendirmek için paydaş STK'lar ile farkındalık artırıcı ve kapasite geliştirici eylemlerde bulunmak

4.2 «Yeşil Bayrak» Su Verimliliği ve Sosyal Etki Projesi

Aralık 2022-Mart 2023

Su geri dönüşümü ve kimyasal atık yönetimi ilkelerini, iş sağlığı ve güvenliği kurallarını ve mesleki eğitimli çalışan şartlarını karşılayan örnek işletmeler

4.3 «Elektrikli Araçlara Geçiş» Projesi

Mart-Eylül 2023

İşletmeleri ve çalışanları, elektrikli araçlara geçişe hazırlamak için ortak akılla hareket ederek farkındalık yaratmak ve kapasite geliştirmek

4.4 «Bağımlılığa Karşı Temiz Sayfa» Projesi

Haziran-Aralık 2023

Araba sevgisini, gençleri bağımlılığın pençesinden kurtarmak için kullanmak ve temiz sayfa açan nitelikli çalışanları ve girişimcileri desteklemek

4.5 «Ağaçlandırma Yoluyla Karbon Dengeleme Sertifikası» Projesi

Temmuz-Kasım 2023

Küresel bir bakış açısıyla sektörün kullanımına sunulacak karbon dengeleme sertifikalarının geliştirilmesi, tanıtılması, yaygınlaştırılması ve savunulması

4.6 «Sosyal Etki Tahvili» Projesi

Ağustos-Aralık 2023

Pozitif, ölçülebilir sosyal etki yaratmak için performans odaklı ödemeleri içeren hizmet modelinin Türkiye'deki öncülerinden biri olmak

